

شناسه	مقررات-رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۵/۰۴/۲۵
عنوان موضوع	بررسی امکان‌سنجی تأسیس شرکت بیمه استانی و طراحی سازوکارهای نوین بیمه‌ای جهت پوشش خسارات ناشی از جنگ و بحران		
مرجع طرح موضوع	معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری		
شرح موضوع	در پی خسارات وارد شده به واحدهای اقتصادی کشور در جریان جنگ اخیر و با توجه به فقدان سازوکارهای مؤثر برای جبران خسارات ناشی از مخاطراتی نظیر جنگ، ضرورت طراحی ابزارهای جدید بیمه‌ای و مالی به منظور افزایش تاب‌آوری بنگاه‌های اقتصادی یش از پیش آشکار شده است. در شرایط فعلی، پوشش خطر جنگ در اغلب بیمه‌نامه‌های متداول پیش‌بینی نشده و ارائه این پوشش نیز به دلیل محدودیت‌های بیمه اتکایی خارجی و شرایط خاص صنعت بیمه کشور با چالش‌های جدی مواجه است. در جلسه کارشناسی، سه راهکار اصلی شامل تأسیس شرکت بیمه با مشارکت سرمایه‌گذاران استان، خرید و واگذاری سهام یکی از شرکت‌های بیمه موجود و همچنین طراحی صندوق بیمه تکافل (صندوق حمایتی جبران خسارات ناشی از بحران و جنگ) مورد بررسی قرار گرفت. در این راستا، ضمن تبیین مزایا، هزینه‌ها، الزامات قانونی و اجرایی هر یک از گزینه‌ها، بر ضرورت اخذ نظر فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران بزرگ استان، بررسی امکان حمایت بیمه مرکزی و بهره‌گیری از ظرفیت بیمه‌های اتکایی داخلی، برون‌سپاری عملیات اجرایی به یکی از شرکت‌های بیمه و انجام مطالعات تکمیلی پیش از اتخاذ تصمیم نهایی تأکید گردید. همچنین با توجه به اینکه تأسیس یک شرکت بیمه جدید مستلزم سرمایه‌گذاری قابل توجه، اخذ مجوزهای متعدد و طی فرآیندی حدود دو تا سه ساله است، موضوع خرید یکی از شرکت‌های بیمه دارای مجوز که آمادگی واگذاری سهام دارند نیز به عنوان گزینه‌ای با قابلیت اجرا در زمان کوتاه‌تر مطرح شد تا پس از بررسی اقتصادی و اخذ نظر سرمایه‌گذاران استان، درباره آن تصمیم‌گیری شود.		
ایرادات و مشکلات مطروحه	۱- فقدان پوشش مناسب بیمه‌ای برای خسارات ناشی از جنگ و بحران‌های مشابه در اغلب بیمه‌نامه‌های موجود. ۲- محدودیت صنعت بیمه کشور در بهره‌گیری از بیمه‌های اتکایی خارجی به دلیل شرایط تحریم و اتکای کامل به ظرفیت‌های داخلی. ۳- زمان‌بر و پرهزینه بودن فرآیند تأسیس شرکت بیمه جدید (نیاز به سرمایه اولیه قابل توجه، اخذ مجوزهای متعدد و فرآیند دو تا سه ساله صدور پروانه فعالیت). ۴- نبود بررسی کارشناسی درباره صرفه اقتصادی تأسیس یا خرید شرکت بیمه و میزان استقبال سرمایه‌گذاران بخش خصوصی از مشارکت در این طرح. ۵- عدم وجود الگوی اجرایی مشخص برای ایجاد صندوق بیمه تکافل یا صندوق حمایتی ویژه جبران خسارات		

ناشی از جنگ در سطح استان. ۶- ضرورت تعیین تکلیف نحوه مدیریت منابع صندوق، ساختار حقوقی، نحوه سرمایه‌گذاری وجوه، ارکان اداره‌کننده و شیوه پرداخت خسارات به اعضا. ۷- لزوم اخذ استعلام رسمی از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران در خصوص امکان اجرای مدل پیشنهادی، نحوه اخذ مجوزها، بهره‌گیری از ظرفیت بیمه‌های اتکایی و میزان حمایت‌های قابل ارائه. ۸- ضرورت مشارکت و اقناع فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران بزرگ استان پیش از هرگونه تصمیم‌گیری نهایی به منظور اطمینان از امکان تأمین سرمایه و موفقیت اجرای طرح.	
بر اساس دعوت‌نامه شماره ۴۲۱۸/ص ۱۴۰۵ مورخ ۱۴۰۵/۰۴/۱۷ جلسه کارگروه کارشناسی در تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۲۰ با حضور مدیر دبیرخانه شورای گفت‌وگو، قائم مقام دبیر شورای گفت‌وگو، معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری و سایر مدعوین ذیربط از دستگاه‌های خصوصی و دولتی برطبق لیست صورتجلسه ارسالی برگزار شد. اهم مذاکرات این جلسات مربوط به شرح زیر است: جناب آقای خسروی، معاون محترم هماهنگی امور اقتصادی استانداری: جمع‌بندی جلسه قبل این بود که یک مجوز بیمه برای استان اصفهان بگیریم مثل کاری که برخی استان‌های دیگر کرده‌اند، به طور خاص بیمه کارآفرین و سامان، یک گزینه دیگر هم اینکه هم زمانی که دنبال ایجاد شرکت بیمه هستیم با یک طرح و الگوی ساده بیمه تکافل را در استان راه اندازی کنیم با این ویژگی که عملیات اجرایی آن به یکی از بیمه‌های کشور برون سپاری شود و پولی که افراد می‌دهند برای هر سال نسوزد که لازم باشد هر سال شارژ شود و یک بار پرداخت می‌کنند تا زمانی که جنگ شد فقط نهایتاً ارزش پول را حفظ کنند و ما به تفاوتی که می‌دهند هر ساله بسته به تورم باشد، این بیمه تکافل کمک حال بنگاه‌ها باشد برای مثلاً توسعه فناوری‌شان و می‌خواهیم ساده طراحی کنیم. جناب آقای درخشان، مدیر محترم مرکز پژوهش و بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی: ما در پژوهشی که داشتیم سودآوری بیمه‌ها را مورد سوال قرار دادیم که اصلاً بیمه سودآور هست یا خیر، دو نوع سود در خصوص بیمه‌ها وجود دارد یکی سود کل یعنی سود حسابداری و دیگری سود فنی، سود حسابداری سودهای حاصل از سرمایه‌گذاری را هم شامل می‌شود سود فنی خود عملیات بیمه‌ای است یعنی حق بیمه ای که گرفته می‌شود و بابت خسارت بیمه می‌دهد آیا سودآور بوده یا خیر؟ ممکن است شرکتی در سرمایه‌گذاری بد عمل کرده باشد و زیان ده بوده و یک شرکت دیگر در سرمایه‌گذاری خوب عمل کرده باشد و زیان عملیاتی خود را هم جبران کرده باشد. این دو نوع سود تفاوت‌های عمده‌ای با یکدیگر دارند در مجموع چند بیمه در کشور هستند که بر اساس داده‌های کدال منفی هستند و مابقی بیمه‌ها اکثراً سودآور بوده‌اند بالای ۹۰ درصد که این موارد را به	جمع بندی جلسه کارگروه تخصصی (کارشناسی) به تاریخ ۱۴۰۵/۰۴/۲۰

تفکیک شرکت بیمه و نوع سود آنها در پژوهش خود آورده‌ایم.

جناب آقای سماعی، رئیس محترم شورای هماهنگی بیمه‌های استان:

برای تاسیس یک شرکت بیمه نیاز به ۲۵۰ میلیارد سرمایه اولیه جهت واریز به حساب بیمه مرکزی و ۲۵۰ میلیارد هم در حین تشکیل لازم است، یعنی تا وقتی که پروانه نهایی صادر شود که ۲ تا ۳ سال طول می‌کشد. در دوران جنگ ۱۲ روزه با پیگیری‌هایی که از سوی استان به عمل آمد رئیس کل وقت بیمه مرکزی مکاتباتی با کل شرکت‌های بیمه نمود و استناد کردند به بندی از قانون بیمه که در بخشی از آن اشاره شده در خصوص خطراتی که موکول به توافق بیمه‌گر و بیمه‌گذار هست و چون چنین بندی در قانون بیمه وجود دارد بیمه مرکزی حساسیت خودش را از بابت ارائه این پوشش برمی‌دارد و هر شرکت بیمه بر اساس توانگری که دارد می‌تواند یک اتکایی خوبی برایش تهیه کند مجاز است با تصمیمات داخلی خودش پوشش جنگ را تا هر میزانی که می‌خواهد تحت پوشش قرار دهد. و چند شرکت بیمه‌گر پوشش جنگ را برای صنایع با یک سری شروط و استثنائاتی ارائه داده‌اند. ما در حال حاضر در ایران خود اتکایی داریم در حالی که قبلاً شرکت‌های خارجی وجود داشتند و ما اتکایی‌های خوبی را در صنعت بیمه می‌توانستیم از آنها بگیریم و ریسک‌های سنگین مثل نفت و صنایع بزرگ مثل فولاد و ذوب آهن پوشش اتکایی خارجی داشتند متأسفانه بعد از افزایش تحریم‌ها ۱۵-۱۰ سال است که هیچ کدام از بیمه‌گرهای اتکایی به ما پوشش اتکایی نمی‌دهند و در ایران تقریباً خود اتکایی داریم یعنی خود شرکت‌ها هستند که یکدیگر را حمایت می‌کنند و بخشی را هم بیمه مرکزی و در قالب اتکایی اجباری تحت پوشش قرار می‌دهند. نقطه مغفول این موضوع همین بحث پوشش اتکایی آن است و گرنه اینکه با چه ساز و کاری این خدمات ارائه شود چندان چیز پیچیده‌ای نیست. در حال حاضر با دو ایده مواجهیم اینکه برخی دوستان می‌خواهند اتفاق مثبتی در اصفهان بیفتد شرکت خاص اصفهان فارغ از خدماتی که می‌خواهد ارائه دهد در استان ایجاد شود یا اینکه دغدغه جنگ ۱۲ روزه است که صنایع در ۸۵ شهرک صنعتی و هزاران واحد صنعتی کوچک و بزرگ اگر جنگ اتفاق افتد چگونه باید خساراتشان تامین شود؟ آیا دولت امکان جبران خسارات واحدهای صنعتی را دارد؟ یا اینکه ما باید شرکت‌ها و صنایع مان را از بحث بیمه‌های جنرال و عمومی که وجود دارد این‌ها را دچار دوگانگی نکنیم. تکافل صندوق تعاونی است که اعضای آن در معرض یک خطر مشترک‌اند مدل تکافل برای شرکت‌های بیمه‌ای بازرگانی خصوصی هیچگونه جذاییتی ندارد چون در بیمه معمولی بیمه‌گذار حق بیمه را پرداخت می‌کند و دیگر دخالتی در حق بیمه ندارد و در سودش هم شراکتی ندارد اما در تکافل برعکس است چون حق بیمه شما مال شرکت بیمه نیست و می‌رود داخل صندوق و بیمه‌گر نمی‌تواند بدون هماهنگی با بیمه‌گذار سرمایه‌گذاری کند و بیمه‌گر مجبور است بیمه‌گذار را در سودش شریک کند و در پایان دوره اگر مطالبه کنند باید به آنها حق بیمه‌شان برگردانده شود. توصیه من این است شرکت بخواهیم افتتاح کنیم دو سال تا سه سال طول می‌کشد حداقل ۵۰۰ میلیون سرمایه‌گذاری

برای اجرا می‌خواهد و باید یک تیم بیابند مدل را برای شما بنویسند خودشان هم با بیمه مرکزی ارتباط دارند برنامه نویس هم دارند خودشان هم مجوزها را می‌گیرند و تا نهایتی که پروانه صادر شود صفر تا صد کار را انجام می‌دهند اما به دو شکل یا خودشان در سهام شریک می‌شوند یا دستمزد می‌گیرند حدود ۲۰ میلیارد، از آن طرف هم دو سه سال طول می‌کشد. یکی از شرکت‌های تاسیس شده کوچک که هنوز کارشان به آن شکل در کشور فعال نشده و اسمشان ناشناخته است و می‌خواهند بفروشند چند شرکت دیگر که در چند سال اخیر عملکرد خوبی نداشتند و آنها هم قصد فروش دارند به دلیل اینکه توانایی اداره‌اش را ندارند بگردیم کدام شرکت‌ها آمادگی واگذاری سهام را دارند.

خانم فاطمه احمدی، معاون محترم اداره کل امور اقتصادی و دارایی:

اینکه بخواهیم چیزی را از صفر پایه‌ریزی کنیم چون سابقه هم در کشور ندارد و دور از ذهن است اگر بتوانیم یک پنجره‌ای در بیمه‌های دیگر تعریف کنیم و مطلب را برای فعالان اقتصادی جا بیندازیم در یک چهارچوب خاص تصور می‌کنم استقبال خواهد شد. یکی از چیزهایی که باعث می‌شود یک شرکت بیمه سودده باشد قضیه استقبال آن است. شرکت‌های تکافل در سایر کشورها از ابتدا به این شکل نبوده و حمایت دولتی داشته‌اند و حالت تبلیغاتی و افزایش جمعیت که وارد بیمه‌ها شد باعث شد به حدی از سوددهی برسد و تصاعدی بالا خواهد رفت.

جناب آقای خسروی، معاون محترم هماهنگی امور اقتصادی استانداری:

پیشنهاد آقای سماعی این است که شرکت‌های جدید التاسیس را بخریم باید کشف قیمت کنیم اما مزیت آن این است که صبر کردن ندارد هر دو جمع‌بندی را در شورای گفتگو مطرح کنیم اگر خودمان بخواهیم تاسیس کنیم این هزینه‌ها و فواید را دارد اگر بخواهیم بخریم این هزینه‌ها و فایده‌ها را دارد. باید بازخورد اعضای بخش خصوصی شورا را بگیریم یک بازخورد دیگر هم از یک سری سرمایه‌گذارهای اصلی اصفهان، مثلاً ۲۰ تا ۳۰ نفر از سرمایه‌گذاران بزرگ در جلسه جمع شوند و نظرخواهی کنیم که توان سرمایه‌گذاری اگر دارید موافق چنین چیزی هستید یا نه؟ یعنی ایجاد یا خرید یک شرکت بیمه به سمع و نظر و رای سرمایه‌گذاران بزرگ استان گذاشته شود و نظر کارشناسی به آنان توضیح داده شود. یا تشکیل جلسه حضوری باشد یا در قالب ویدیو و فرم نظرسنجی. آقای سمایی هم تحقیق کند ببیند قیمت‌های شرکت آماده خرید چقدر است.

جناب آقای فضائی، معاون فنی محترم مدیر کل شرکت بیمه ایران:

رویکرد رئیس بیمه مرکزی ایجاد شرکت‌های بیمه استانی است استان همدان شرکت بیمه مجوز گرفته است الان فضا باز است و رئیس کل موافق است اما اینکه شرکت بیمه خوب است یا نه باید سرمایه‌گذارها روی آن نظر دهند که آیا طالب چنین چیزی هستند؟ اگر تا حالا نیامدند شاید فکر کردند که منافع اقتصادی که باید داشته باشد را ندارد و چرا باید اصلاً شرکت بیمه بزنیم؟ حال اگر سرمایه‌گذاران طالب بودند به جای اینکه از صفر شروع کنند

شرکت‌های بیمه موجود را بخریم خیلی بهتر است.

جناب آقای درخشان، مدیر محترم مرکز پژوهش و بررسی‌های اقتصادی اتاق بازرگانی:

صندوق تکافل برای پوشش خسارات ناشی از جنگ و افزایش توان اقتصادی اعضا تشکیل می‌شود، این صندوق برای پوشش خسارات ناشی از جنگ‌های آینده خواهد بود، عملیات فنی صندوق بیمه تکافل استان به یکی از بیمه‌های کشور برون سپاری می‌شود، میزان جبران خسارت ۱۲۰ برابر مبلغ پرداختی بیمه گذار خواهد بود تا سقف موجودی صندوق و اگر تعداد واحدهای خسارت دیده بیشتر از این مقدار بود موجودی صندوق بین ایشان به نسبت تقسیم می‌شود، بیمه گذاران فقط یک بار هزینه بیمه خود را می‌پردازند و در سال‌های بعد فقط برای جبران افت ارزش سپرده ناشی از تورم مبلغی را اضافه می‌کنند، موجودی صندوق در یک حساب ویژه به صورت قرض الحسنه سپرده گذاری می‌شود و از محل امتیاز آن فقط به اعضای صندوق یا افرادی که اعضای صندوق مشخص کنند جهت سرمایه‌گذاری در پیشران‌های توسعه اقتصادی استان توسط شورای متشکل از معاونت اقتصادی اتاق بازرگانی و سازمان مدیریت و هیئت مدیره صندوق تعیین می‌شود.

جناب آقای سماعی، رئیس محترم شورای هماهنگی بیمه‌های استان:

سال گذشته هم جلسه مشابهی داشتیم و من نظرم این بود که اسم تکافل از روی صندوق برداشته شود چون باعث برهم خوردن ذهنیت‌ها می‌شود و ایجاد حساسیت می‌کند، مثلاً بگوییم صندوق حمایتی صندوق بحران و اسامی از این قبیل روی آن گذاشته شود، اگر قرار هست فقط روی موضوع بیمه وارد شود از طریق شرکت بیمه راهبری شود یعنی مد نظر فقط بحث بیمه است و سمت صندوق نرویم، از طرفی اگر صندوقی بخواهد تشکیل شود صندوق مالی یک اساسنامه می‌خواهد مشاور حقوقی و سرمایه‌گذاری نیاز دارد باید بینیم متولی صندوق کیست و هیئت موسس آن کیست مکان آن کجاست و پشتوانه مالی آن چیست، نگرانی‌هایی که بعضاً در خصوص صندوق‌ها وجود دارد و اختلاس‌هایی که در آن اتفاق می‌افتد نگرانی‌های ایجاد می‌کند قبل از تشکیل صندوق باید به این موارد هم فکر شود. من از بیمه مرکزی استعلام کنم که رویکرد بیمه مرکزی در رابطه با این موضوع چیست آیا حمایت می‌کند یا خیر.

جناب آقای فضاللی، معاون فنی محترم مدیر کل شرکت بیمه ایران:

این بیمه تکافل در حال حاضر در کشور راه افتاده ولی در رشته جنگ نیامده مثلاً بیمه ایران دارد برای رشته امور حوادث کارکنان دولت، پس تکافل هست و اسمش هم بیمه است و این بیمه بودن بلکه با چانه زنی می‌تواند حمایت هم داشته باشد و برایش حمایت خرید. نامش همان تکافل باشد چون تکافل چیزی است که امروز ثبت شده است، درست است که اجرا نشده ولی حداقلش این است که نمی‌خواهد از صفر شروع شود اجرایش را هم

اگر خواستید برون سپاری می‌کنید و یک شرکت بیمه‌ای که می‌پذیرد، وقتی چنین صندوقی در اصفهان تشکیل شود باعث تجمع ریسک می‌شود صندوق تکافل وقتی ایجاد شد می‌شود از بیمه مرکزی برایش به عنوان پوشش اتکایی کمک بگیرید ولی اگر از بحث بیمه خارجش کردید دیگران حمایت را ندارند، بگذارید بحث بیمه تکافل که شناخته شده از همان باشد شما صندوق تکافل را تشکیل دهید زیر مجموعه بیمه مرکزی هم هست راهبری‌اش را بدهید به یک شرکت بیمه. نیم درصد این صندوق به بیمه مرکزی می‌دهد و از آن طرف بیمه مرکزی سطح پوشش آن را از ۱۲۰ برابر ۲۰۰ برابر کند شانس‌مان را در بیمه مرکزی امتحان کنیم شاید بیمه مرکزی بگوید چون در اصفهان انجام می‌شود و برای تشویق سایر شهرها با بیمه اتکایی به آن کمک می‌کنیم.

جناب آقای سمعی، رئیس محترم شورای هماهنگی بیمه‌های استان:

هیچ شرکتی الان بیمه تکافل را قبول نمی‌کند اگر بیمه ایران که دولتی است می‌تواند صندوقی به نام صندوق بیمه تکافل را مدیریت کند اصفهان مثلاً با محوریت اتاق یک صندوق مالی را تشکیل دهد و این صندوق هم عملیات‌های سرمایه‌گذاری خودش را در بازار سرمایه داشته باشد، در زمان حوادث هم کسانی که زیان دیده‌اند می‌توانند از صندوق برداشت کنند تا یک سقفی و با یک حد غرامتی. می‌شود یک پروپوزالی تهیه شود و به عرض مدیر کل بیمه ایران برسانند و اگر او حاضر است این کار را انجام دهد عالی است.

جناب آقای رئیسی، مدیر کل محترم دفتر سرمایه‌گذاری و اشتغال استانداری:

الان یک شرکت بیمه می‌خواهیم تأسیس کنیم و یک صندوق تکافل، می‌شود که بحث تکافل یکی از ابزارهای قابل ارائه در آن شرکت بیمه باشد، حسن کار این است که دو تا کار در یک جا متمرکز می‌شود و یک تیم می‌روند دنبالش اما ممکن است به هر دلیلی یکی رای نیاورد مثلاً بگویند با زدن شرکت بیمه جدید مخالفیم بعد صندوق تکافل هم تشکیل نخواهد شد تکافل به خاطر نیاز جنگ است و همه پذیرفته‌اند که کشور ما تا سالیان سال درگیر جنگ خواهد بود.

۱- اتاق بازرگانی اصفهان با همکاری معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری، ظرف مدت حداکثر یک ماه، جلسه‌ای تخصصی با حضور سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی بزرگ استان برگزار نماید و ضمن ارائه گزارش کارشناسی در خصوص مزایا، معایب، الزامات، هزینه‌ها و زمان‌بندی دو گزینه تأسیس شرکت بیمه جدید و خرید سهام یک شرکت بیمه دارای مجوز، نسبت به اخذ نظر، میزان استقبال و اعلام آمادگی سرمایه‌گذاران اقدام نماید. و نتایج این بررسی، مبنای تصمیم‌گیری‌های آتی قرار گیرد.

۲- شورای هماهنگی بیمه‌های استان با همکاری اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان و معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری، ضمن انجام استعلام‌های لازم از بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، نسبت به

پیشنهادهای

بررسی امکان اجرای مدل بیمه تکافل در استان، نحوه بهره‌مندی از پوشش اتکایی بیمه مرکزی، الزامات تأسیس و راهبری آن، امکان برون‌سپاری عملیات اجرایی به شرکت‌های بیمه، میزان سرمایه مورد نیاز و سایر الزامات فنی و حقوقی اقدام نموده و نتیجه بررسی‌ها را حداکثر ظرف مدت یک ماه به معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری اعلام تا مبنای تصمیم‌گیری‌های آتی در این خصوص قرار گیرد. نتایج بررسی‌ها، جهت اخذ نظر و اعلام آمادگی برای مشارکت و جلب همراهی فعالان اقتصادی و سرمایه‌گذاران استان، در نشست مشترک با بخش خصوصی مطرح گردد.	
	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه